

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Ανδρέας Κάλβος

Κωδικός μαθήματος: BNE 041

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12013

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Κασίνης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α'. Η Επτάνησος και οι χρονικές συντεταγμένες της περιόδου. Ιστορική συγκυρία, αξιολογία και πολιτισμολογία: νεοκλασικισμός, προρωμαντισμός, διαφωτισμός.

Β'. Η προσωπική χρονολογία και βιοτροπία του Κάλβου. Ιδεολογία και αξιακό σύστημα. Ο συγκερασμός των στοιχείων. Η γλώσσα της περιόδου, η μετάφραση των Ψαλμών και η ιδιόλεκτος του Κάλβου.

Γ'. Η ποιητική των ωδών. Χρονολόγηση και χρονικές δομές. Η μορφολογία και η πολύτροπος αρμονία. Η ρητορική των ωδών, η οικονομία των μορίων (προοίμιον, διήγησις, επίλογος), η εικονοποιΐα, ο τροπικός λόγος.

Δ'. Η λειτουργία των Ωδών (στην εποχή του Κάλβου) και η επαναλειτουργία τους (στον Παλαμά, την Γενιά του Τριάντα, την Νεώτερη ποίηση).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΚΕΙΜΕΝΑ:

Ανδρέα Κάλβου, *Ωδαί*.

Προτείνεται μία από τις εκδόσεις των: F. M. Pontani (Ίκαρος), Στ. Διαλησμά, (Ίδρυμα Ουράνη), Γιάννη Δάλλα (Ωκεανίδα).

2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αθανασόπουλος Βαγγ., *Η ιεροτελεστία της Επανάστασης*. Αθήνα 1986.

Ανδρειωμένος Γ., *Βιβλιογραφία Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα, ΕΛΙΑ, 1993.

Γαραντούδης Ευρ., *Πολύτροπος Αρμονία*. Ηράκλειο Κρήτης, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις, 1995.

Δάλλας Γιάννης, *Η ποιητική του Ανδρέα Κάλβου*. Αθήνα, Συνέχεια, 1994.

Διαλησμάς Στ., «Το πρόσωπο του Κάλβου στη νεοελληνική ποίηση (Μερικά παραδείγματα)», *Πόρφυρας*, τχ 64-65 (Ιαν.-Ιούν.1993) 205-232.

Ελύτης Οδυσσεάς, «Η αληθινή φυσιογνωμία και η λυρική τόλμη του Ανδρέα Κάλβου»: *Ανοιχτά Χαρτιά*, β' έκδ. Αθήνα, Ίκαρος, 1982, σσ. 43-89.

Κασίνης, Κ. Γ., *Η των προσφυών λέξεων εφάρμοσις εις τα πράγματα. Συμβολή στην ρητορική των Ωδών*, δ' έκδ. Αθήνα, Χατζηνικολή, 2003.

Παλαμάς Κωστής, «*Κάλβος ο Ζακύνθιος*»: *Άπαντα*, τόμ. Β', Αθήνα, Ίδρυμα Κωστή Παλαμά, χ.χ., σσ. 28-59.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Νεοελληνική Λογοτεχνία

Κωδικός μαθήματος: BNE 090

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 10337

Διδάσκουσα: Ρούσου Μαίρη, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα σημαντικότερα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, από τις απαρχές μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα.

Στην εισαγωγή εξετάζονται οι νεότερες τάσεις για την αποσαφήνιση του όρου «λογοτεχνία», ενώ παράλληλα γίνεται σύντομη επισκόπηση των επικρατέστερων απόψεων για τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Στη συνέχεια εξετάζονται αποσπάσματα πεζών και ποιητικών κειμένων από τον 12^ο μέχρι τον 19^ο αιώνα, με έμφαση σε εκείνα τα έργα που θεωρούνται σταθμοί στην εξέλιξη της νεοελληνικής λογοτεχνίας, όπως για παράδειγμα ο *Απόκοπος*, τα Κυπριακά Ερωτικά ποιήματα, τα κυριότερα έργα της κρητικής λογοτεχνίας της ακμής, κείμενα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, το έργο του Δ. Σολωμού, οι Ωδές του Α. Κάλβου.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία

Κωδικός μαθήματος: BNE 100

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 10049

Διδάσκουσα: Κωνσταντίνου Σταυρούλα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από μια γραμματολογική επισκόπηση, το μάθημα παρουσίαζε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της βυζαντινής λογοτεχνίας και την εξέλιξη της μεσαιωνικής ελληνικής γλώσσας προς τα ελληνικά, εξοικειώνοντας του φοιτητές με την χρήση των σχετικών βοηθημάτων (λεξικά, γραμματικές, εγχειρίδια κ.λ.π). Μελετώνται και μεταφράζονται ποικίλα αποσπάσματα στο πρωτότυπο, ενώ διαβάζονται και ορισμένα κείμενα σε νεοελληνική απόδοση. Τα επιλεγόμενα κείμενα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα λογοτεχνικών ειδών και υφολογικών επίπεδων από τον 1^ο μέχρι και τον 15^ο αιώνα.

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία

Κωδικός μαθήματος: BNE 100

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12014

Διδάσκων: Παναγιώτης Αγαπητός

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από μια γραμματολογική επισκόπηση, το μάθημα παρουσίαζε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της βυζαντινής λογοτεχνίας και την εξέλιξη της μεσαιωνικής ελληνικής γλώσσας προς τα ελληνικά, εξοικειώνοντας τους φοιτητές με τη χρήση των σχετικών βοηθημάτων (λεξικά, γραμματικές, εγχειρίδια κ.λ.π.). Μελετώνται και μεταφράζονται ποικίλα αποσπάσματα στο πρωτότυπο, ενώ διαβάζονται και ορισμένα κείμενα σε νεοελληνική απόδοση. Τα επιλεγόμενα κείμενα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα λογοτεχνικών ειδών και υφολογικών επιπέδων από τον 1^ο μέχρι και τον 15^ο αιώνα.

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία

Κωδικός μαθήματος: BNE 100

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 10084

Διδάσκων: Hinterberger Martin

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από μια γραμματολογική επισκόπηση, το μάθημα παρουσιάζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της βυζαντινής λογοτεχνίας και την εξέλιξη της μεσαιωνικής ελληνικής γλώσσας προς τα ελληνικά, εξοικειώνοντας του φοιτητές με την χρήση των σχετικών βοηθημάτων (λεξικά, γραμματικές, εγχειρίδια κ.λ.π.). Μελετώνται και μεταφράζονται ποικίλα αποσπάσματα στο πρωτότυπο, ενώ διαβάζονται και ορισμένα κείμενα σε νεοελληνική απόδοση. Τα επιλεγόμενα κείμενα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα λογοτεχνικών ειδών και υφολογικών επίπεδων από τον 1^ο μέχρι και τον 15^ο αιώνα.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία

Κωδικός μαθήματος: BNE 120

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 10048

Διδάσκουσα: Χατζηπαναγιώτη Ιουλία

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εισάγει τον φοιτητή σε ποικίλα ζητήματα, που σχετίζονται με την νεοελληνική φιλολογία. Ζητήματα βιβλιογραφίας, ιστορίας της λογοτεχνίας, ορολογίας, ειδολογικών διακρίσεων, δοκίμιο, λογοτεχνική κριτική κ.α είναι βασικά θέματα που ορίζουν το αντικείμενο του συγκεκριμένου μαθήματος.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Ο Πατριάρχης Φώτιος

Κωδικός μαθήματος: BNE 218

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12015

Διδάσκουσα: Γιαννούλη Αντωνία

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο της παράδοσης εξετάζεται ο βίος και το έργο μιας εξέχουσας προσωπικότητας του βυζαντινού πολιτισμού. Ο Φώτιος, ο επιφανέστερος λόγιος και πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, σφραγίζει με την πολυσχιδή δράση του τον 9ο αιώνα, αιώνα εμφάνισης του λεγόμενου «πρώτου βυζαντινού ουμανισμού». Μετά από μια γενική εισαγωγή στην εποχή, στη ζωή και στη δράση του Φωτίου, με σύντομη επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, μελετάται το πολύπλευρο συγγραφικό του έργο βάσει αντιπροσωπευτικών αποσπασμάτων. Στόχος της μελέτης αυτής είναι η αποτίμηση του πολυσύνθετου έργου του πατριάρχη και του ρόλου του στην πνευματική και πολιτική ζωή του Βυζαντίου, ενός ρόλου που συνδέεται με την άνθηση της κλασικής παιδείας, τον εκχριστιανισμό των Βουλγάρων και την υπεράσπιση της ορθοδοξίας.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Κυπριακή Γραμματεία

Κωδικός μαθήματος: BNE 233

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12016

Διδάσκων: Πιερής Μιχάλης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφού προηγηθεί μια γενική εισαγωγή στη μεσαιωνική, αλλά και στην αναγεννησιακή περίοδο της Κυπριακής γραμματείας, η διερεύνηση επικεντρώνεται σε βιβλιογραφικά, βιογραφικά, ιστορικά, ιδεολογικά, ειδολογικά, γλωσσικά και υφολογικά ζητήματα που θέτει μεσαιωνικό Χρονικό της Κύπρου του Λεοντίου Μαχαιρά.

Ο Λ. Μαχαιράς (1360-1432) αποτελεί μια εξαιρετικά προικισμένη μορφή της πρώιμης νεοελληνικής γραμματείας. Έζησε, διαμορφώθηκε ως λόγιος και έγραψε το έργο του κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας στην Κύπρο. Γνώριζε άπταιστα γαλλικά, και είχε καλή γνώση της αραβικής και λατινικής γλώσσας. Υπήρξε ανώτατο στέλεχος του μεσαιωνικού κυπριακού ρηγάτου και κατείχε υψηλή θέση στην κρατική μηχανή των Λουζινιανών βασιλιάδων της Κύπρου. Ανώτατο γραμματειακό στέλεχος, είχε πρόσβαση στα κρατικά αρχεία και αξιώθηκε να γίνει πρέσβυς σε κρίσιμες αποστολές του ρηγάτου, όπως ήταν η σύναψη ειρήνης με τον μεγάλο καραμάνο του Ικονίου Ιμπραχίμ Μεγκ. Πρωτοπόρος πρωτεργάτης του νεοελληνικού αφηγηματικού λόγου, ενέπνευσε τον έλληνα νομπελίστα ποιητή Γιώργο Σεφέρη με τις μαστορικές αφηγήσεις και την αποσταγμένη σοφία του, με την οποία συλλαμβάνει συνθετικά και ερμηνεύει με πολυσήμαντο τρόπο τα κύρια συμβάντα της εποχής του.

Στο έργο του, που φέρει τον προσωπικό συγκινησιακό τίτλο *Εξήγησις της γλυκείας χώρας Κύπρου, η ποία λέγεται Κρόνικα, τουτέστιν Χρονικόν*, αποτυπώνεται η συλλογική συνείδηση της Κύπρου, καθώς αυτή περνά από τη βυζαντινή στη μεσαιωνική και αναγεννησιακή τύχη της, διαμορφώνοντας όλα εκείνα τα ιστορικά, γλωσσικά και πολιτισμικά στοιχεία που καθορίζουν την ιδιαίτερη ταυτότητά της έως τη σύγχρονη εποχή.

Το κείμενο του *Χρονικού* θα μελετηθεί από την άποψη της γλώσσας, της λογοτεχνικότητας και της δραματικής του υφής, του ύφους, της ιδεολογίας και του περιεχομένου του. Θα αναλυθεί επίσης το ζήτημα της αναγνωστικής και ιδεολογικής πρόσληψης του Μαχαιρά, τόσο κατά την πρώιμη (κατά τον 19ο αιώνα) όσο και κατά την πιο πρόσφατη εποχή.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Η κυπριακή ανώνυμη συλλογή του 16ου αιώνα (Ρίμες Αγάπης): ζητήματα μετρικής

Κωδικός μαθήματος: BNE 235

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12380

Διδάσκουσα: Fedina Olesia

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικό αντικείμενο του μαθήματος είναι η μετρική της ανώνυμης κυπριακής συλλογής λυρικών ποιημάτων του 16ου αιώνα, γνωστής ως "Ρίμες Αγάπης". Τα θέματα που θα συζητηθούν αφορούν στα είδη στίχων που παρουσιάζονται στη συλλογή και τα μετρικο-ρυθμικά χαρακτηριστικά τους, στις φωνηεντικές συναντήσεις και τους τρόπους αντιμετώπισής τους στη συλλογή(συνίζηση, έκθλιψη/αφαίρεση και χασμωδία), στην ομοιοκαταληξία, στα στροφικά σχήματα των ποιημάτων της συλλογής και στην εσωτερική οργάνωσή τους. Εκτός αυτού, θα συζητηθούν οι γενικές θεωρητικές αρχές της μετρικής ανάλυσης και περιγραφής στίχων, αλλά και ευρύτερα ζητήματα σχετικά με την κυπριακή συλλογή, όπως η πατρότητα του κειμένου, οι μεταφράσεις, οι σχέσεις της ελληνικής και της ιταλικής ποιητικής παράδοσης, της ποίησης και της μουσικής.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Η Λογοτεχνία από τη Πτώση της Κρήτης

Κωδικός μαθήματος: BNE 253

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12017

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Κασίνης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α΄: Γραμματολογικό περίγραμμα. Ο ελληνισμός χωρίς πρωτογενή κρατική εξουσία: Τουρκοκρατία - Φραγκοκρατία - Διασπορά. Η φυσιολογία των καθεστώτων, οι συντελεστές της ανάπτυξης, η λογοτεχνική παραγωγή.

Β΄: Η πτώση της Κρήτης: Οι κεντρόφυγες δυνάμεις και η πολυκεντρική ανάπτυξη της λογοτεχνίας. Πολιτισμικές διασταυρώσεις, ιδεολογικές ζυμώσεις και λογοτεχνική ειδολογία: Η Επιστολογραφία, η Ρητορική, Η Χρησμολογία, η Ποίηση, Ο Διάλογος, Η Πεζογραφία (αγιολογική, ιστορική, στοχαστική, μυθοπλαστική). Η μεταφρασμένη λογοτεχνία, η προσολωμική ποίηση, ο Κοραΐς και η λογοτεχνία του Διαφωτισμού, (κείμενα και αντι-κείμενα), οι Πρόδρομοι (Ρήγας - Βηλαράς - Χριστόπουλος), οι θούριοι, τα εθνεργετικά έργα.

Γ΄: Στόχος του μαθήματος είναι η συγχρονική παρουσίαση και ανάλυση κειμένων από όλα τα είδη της λογοτεχνίας σε συνάρτηση με τους ιστορικούς όρους της περιόδου από την πτώση της Κρήτης έως την Επανάσταση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κασίνης Κ. Γ., *Νεοελληνική Λογοτεχνία. Συγχρονική ανθολογία κειμένων (ποίηση - πεζογραφία - θέατρο - επιστολή - διάλογος). Από τις Αρχές έως την Επανάσταση,*

Αθήνα, Πορεία 2006.

Βρανούσης Λ. Ι., *Οι Πρόδρομοι.* Αθήνα, Βασική Βιβλιοθήκη, αρ. 11, 1956.

Γεδεών Μ. Ι., *Η πνευματική κίνησης του Γένους κατά τον ΙΗ΄ και ΙΘ΄ αιώνα,* εκδοτική φροντίδα Άλκης Αγγέλου - Φίλιππος Ηλιού. Αθήνα, Ερμής, 1976.

Δημαράς Κ. Θ., *Νεοελληνικός Διαφωτισμός,* γ΄ έκδ. Αθήνα, Ερμής, 1983.

Δημαράς Κ. Θ., *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας,* θ΄ έκδ. Αθήνα, Γνώση, 2000, σσ. 129-281.

Κεχαγιόγλου Γ., *Πεζογραφική Ανθολογία,* τόμ. 2, Θεσσαλονίκη, Ίδρυμα Μανώλη Τριανταφυλλίδη, 2001.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Η πνευματική μορφή και το έργο του Δ. Σολωμού

Κωδικός μαθήματος: BNE 273

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12018

Διδάσκουσα: Αφροδίτη Αθανασόπουλου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η πνευματική διαμόρφωση και το έργο του θεωρούμενου ως γενάρχη της νεότερης ελληνικής λογοτεχνίας Διονύσιο Σολωμού. Διαρθρώνεται σε τρία μέρη: στο α΄ μέρος εξετάζονται οι παράγοντες (κοινωνικό-ιστορικοί και ιδεολογικό-πολιτισμικοί) που διαμόρφωσαν στην προεπαναστατική Ελλάδα, και ειδικότερα στα Επτάνησα, εκείνη τη λυρική – σατιρική παράδοση από την οποία αντλεί ο Σολωμός και οι σύγχρονοί του.

Το β΄ μέρος του μαθήματος ανασυνθέτει το ειδικότερο πνευματικό κλίμα μέσα στο οποίο διαμορφώνεται η ποιητική προσωπικότητα του Σολωμού ως προϊόν μιας σύνθεσης ανάμεσα σε δύο παιδείες: την ελληνική και την ιταλική (ή, ευρύτερα, ευρωπαϊκή). Παρουσιάζεται ο τρόπος εργασίας του ποιητή στα *Αυτόγραφα* και δίνονται οι βασικές αρχές της σολωμικής ποίησης και ποιητικής, με αναφορά σε συγκεκριμένα έργα που διαγράφουν την επίπονη δημιουργική του πορεία προς «το νόημα της τέχνης» και τις «Μεγάλες Ουσίες». Παράλληλα, γίνεται αναφορά στο έργο άλλων Επτανήσιων δημιουργών που παρακολουθούν το σολωμικό παράδειγμα (Μάτεσης, Τυπάλδος, Πολυλάς, Καλοσγούρος κ.α) και προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά της τέχνης τους τα οποία προσδίδουν στην «επτανησιακή σχολή» την ιδιαιτερότητα της.

Το μάθημα ολοκληρώνεται με μια ευσύννοπτη αναφορά στο πώς υποδέχτηκε η κριτική, σύγχρονη και μεταγενέστερη, το σολωμικό έργο, με έμφαση σε ένα τρίπτυχο καιρών ζητημάτων – την *αποσπασματικότητα* του έργου, τη διγλωσσία του ποιητή, την *εκδοτική μέθοδο* ανασύνθεσης των καταλοίπων του τα οποία αναδιαμορφώνουν το λεγόμενο «σολωμικό πρόβλημα» στην ιστορία την φιλολογίας μας.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Όψεις του ρεαλισμού στην ελληνική πεζογραφία του 19ου & των αρχών του 20ου αιώνα.

Κωδικός μαθήματος: BNE 280

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12019

Διδάσκουσα: Αφροδίτη Αθανασόπουλου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα παρακολουθεί την εξέλιξη της ελληνικής αφηγηματογραφίας από τα τέλη του 19^{ου} αι. ως και τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου}. Στο επίκεντρό του βρίσκεται το κίνημα του Ρεαλισμού και τα επιφαινόμενα του (νατουραλισμός, ηθογραφικό διήγημα), σε συνάρτηση με τις κοινωνικοιστορικές και ιδεολογικές συνθήκες που επικρατούν στον ευρωπαϊκό και ελληνικό χώρο κατά το δεύτερο ήμισυ του 19^{ου} αι. Ειδική αναφορά γίνεται στο αφηγηματικό είδος της «ελληνικής ηθογραφίας», που γωνρίζει ξεχωριστή άνθηση στις δύο τελευταίες δεκαετίες του αιώνα. Η ενότητα κλείνει με τον σχολιασμό έργων που σηματοδοτούν το ξεπέρασμα της ηθογραφίας στο γύρισμα του αιώνα (το σημείο καμπής είναι η ήττα του 1897), με εστίαση σε «παραδειγματικά» κείμενα όπως ο Ζητιάνος του Καρκαβίτσα και η Φόνισσα του Παπαδιαμάντη, και συστηματικότερη αναφορά στο έργο των λεγόμενων «κοινωνιστών» συγγραφέων, του Κ. Χατζόπουλου και του Θεοτόκη.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Μετά-αποικιακή θεωρία

Κωδικός μαθήματος: BNE 294

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12020

Διδάσκων: Μαρίνος Πουργούρης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση του φοιτητή με τη μετα-αποικιακή θεωρία και την εφαρμογή της, ως ερμηνευτικό εργαλείο, στη μελέτη της λογοτεχνίας. Πιο συγκεκριμένα, θα επιχειρήσουμε την αποσαφήνιση της σχέσης μεταξύ αποικιοκράτη και αποικιοκρατούμενου μέσα από το πρίσμα σημαντικών σύγχρονων θεωριών όπως αυτές των Edward Said, Franz Fanon, Rey Chow, Gayatri Spivak, Homi Bhabha, Partha Chatterjee κ.α. Θα μελετήσουμε επίσης έννοιες που συνδέονται άμεσα με την μετα-αποικιακή θεώρηση όπως ο εθνικισμός, η παγκοσμιοποίηση, η πολυπολιτισμικότητα, ο κοσμοπολιτισμός, ο οριενταλισμός κ.ο.κ. Τέλος θα εξετάσουμε λογοτεχνικά κείμενα τα οποία αφορούν στην περίπτωση της αποικιοκρατικής περιόδου στην Κύπρο όπως τα *Πικρολέμονα* του Lawrence Durrell, *οι Κλειστές πόρτες* του Κώστα Μόντη, η *Χάλκινη εποχή* του Ρόδη Ρούφου, το *Εν μέρει Ελληνίζων* του Μιλτιάδη Χατζόπουλου κ.α.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Λογοτεχνία και Πολιτισμικές Σπουδές

Κωδικός μαθήματος: BNE 296

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12361

Διδάσκουσα: Βασιλική Δημουλά

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επιχειρεί την εισαγωγή στις έννοιες, τη μεθοδολογία και τις ερμηνευτικές στρατηγικές των πολιτισμικών σπουδών. Εξετάζεται η μεταβαλλόμενη σημασία της έννοιας της 'κουλτούρας' στα πλαίσια της ιστορίας των πολιτισμικών σπουδών (Elias, Williams, Eagleton). Στη συνέχεια τονίζεται η σημασία βασικών σταθμών που επηρέασαν τη διαμόρφωση του ερευνητικού αυτού πεδίου. Ενδεικτικά: η σχολή της Φρανκφούρτης και η «πολιτισμική βιομηχανία» (Adorno, Horkheimer, Benjamin)· η συμβολή του Foucault γύρω από τις θεμελιώδεις έννοιες του λόγου ως παράγοντα εξουσιαστικού ελέγχου επί του εαυτού, της «γενεαλογίας», των πολιτισμικών ασυνεχειών/ρήξεων, των «καθεστώτων αλήθειας»· το έργο του Bourdieu και οι έννοιες του «πεδίου», της θεωρίας της πράξης, της «διάκρισης». Τέλος, ένα σημαντικό μέρος του μαθήματος αφιερώνεται στο σύγχρονο ενδιαφέρον των πολιτισμικών σπουδών για ζητήματα όπως η αναπαράσταση του γένους στα ΜΜΕ (φεμινιστική και μετα-φεμινιστική οπτική) και η αμφισβήτηση κάθε καθεστώτος του κανονικού μέσα από το ανανεωμένο ενδιαφέρον για το φύλο και τη σεξουαλικότητα στο χώρο των queer studies και υπό την επίδραση του Foucault και της ψυχανάλυσης. Ζητούμενο του μαθήματος είναι η αξιοποίηση από τους φοιτητές των θεωρητικών εργαλείων των πολιτισμικών σπουδών για την ανάγνωση επιλεγμένων πολιτισμικών προϊόντων εντός και εκτός του χώρου της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Αγιολογική λογοτεχνία της Παλαιολόγειας Εποχής

Κωδικός μαθήματος: BNE 309

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12322

Διδάσκων: Hinterberger Martin

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στην κατηγορία «Αγιολογικά κείμενα» εντάσσονται τα περισσότερα προϊόντα της βυζαντινής λογοτεχνικής παραγωγής. Ύστερα από μια γενική εισαγωγή στο θέμα, στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται οι πιο σημαντικοί συγγραφείς αγιολογικών κειμένων της περιόδου 1250-1450 και το έργο τους, από το οποίο ερμηνεύονται αντιπροσωπευτικά δείγματα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα λογοτεχνικά χαρακτηριστικά των διαφορετικών αγιολογικών ειδών, κυρίως του Βίου και του Εγκωμίου, αλλά και στις τεχνικές γραφής και τα διαφορετικά υφολογικά επίπεδα. Ένας μεγάλος αριθμός κειμένων αποτελείται από διασκευές παλιότερων κειμένων αφιερωμένων σε αγίους παλιότερων εποχών. Η αντιπαραβολή των παλιών με τα καινούργια κείμενα αποτελεί πρόσφορο έδαφος για την εξερεύνηση των υφολογικών ιδεωδών της εποχής. Τέλος, εξετάζονται οι κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές συνθήκες που συντέλεσαν στη δημιουργία αυτών των κειμένων.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Συγκριτική θεώρηση εκφάνσεων του Ελληνικού, Αγγλικού και Γερμανικού Ρομαντισμού

Κωδικός μαθήματος: BNE 338

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12022

Διδάσκουσα: Βασιλική Δημουλά

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα είναι μία εισαγωγή στο φαινόμενο του Ρομαντισμού, με άξονα τη μελέτη του έργου του Διονυσίου Σολωμού (νεανικά λυρικά ποιήματα, Ύμνος εις την Ελευθερίαν, Εις τον θάνατον του Λορδ Μπάιρον, Ο Λάμπρος, νεκρικές ωδές, Ο Κρητικός, Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, Ο Πόρφυρας). Το έργο του Έλληνα ποιητή εξετάζεται σε συγκριτική – συχνά δε και αντιθετική – προοπτική με εκπροσώπους και τάσεις κυρίως του Αγγλικού (W. Wordsworth, S.T. Coleridge, Lord Byron, P.B. Shelley, J. Keats) και Γερμανικού Ρομαντισμού (Γερμανικός ιδεαλισμός, Fr.Hölderlin), με στόχο μία κατά το δυνατόν σφαιρική θεώρηση καίριων ζητημάτων της Ρομαντικής ποίησης. Συγκεκριμένα θίγονται: ειδολογικά ζητήματα (η έννοια του λυρισμού στο Ρομαντισμό)· ποίηση και γλώσσα (ο λυρισμός και η 'γλώσσα των ανθρώπων')· αναπαράσταση του σώματος (υπερβατική σωματικότητα, ανδρόγυνες μορφές, το τερατώδες)· ρομαντική γραφή και παραβατική σεξουαλικότητα· το κακό στη ρομαντική ποίηση· ζητήματα αισθητικής και ηθικής· ρομαντική γραφή και θρησκεία. Τέλος, στο μάθημα εξετάζεται η παραγωγή της εθνικής ιδεολογίας ως βασικής διάστασης της γραφής στα χρόνια του Ρομαντισμού, και το έργο του Σολωμού, ως εθνικού ποιητή, τοποθετείται σε συσχετισμό με αυτή τη διάσταση.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Κ. Π. Καβάφης και δημοτικό τραγούδι

Κωδικός μαθήματος: BNE 341

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12362

Διδάσκουσα: Σταματία Λαούμτζη

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το δημοτικό τραγούδι εγγράφεται στον ποιητικό λόγο του Κ.Π. Καβάφη με ένα προσεκτικό, στοχαστικό και βαθύτατα επιλεκτικό και εκλεκτικό τρόπο. Η καβαφική ποίηση συνομιλεί με την ευρωπαϊκή και την ελληνική δημοτική παράδοση, αλλά μπολιάζεται και από την αιγυπτιακή. Ο διάλογος αυτός είναι συνεχής και εντοπίζεται τόσο στην πρώιμη όσο και στην ώριμη περίοδο της καβαφικής δημιουργίας. Στο μάθημα, μέσα από συγκριτικές αναγνώσεις, αποδελτιώσεις και αξιοποίηση της πλούσιας καβαφικής βιβλιογραφίας, θα παρουσιαστούν οι τρόποι με τους οποίους το δημοτικό τραγούδι έχει εισχωρήσει στον καβαφικό ποιητικό λόγο όχι ως μια αυτόνομη πηγή, αλλά πάντα μέσα από ένα δημιουργικό διάλογο και με άλλες πηγές της καβαφικής τέχνης. Μέσα από αυτή τη συγκριτική μέθοδο παρουσιάζεται ένας νέος ερμηνευτικός ορίζοντας της καβαφικής ποιητικής που αφορά σε βαθιές συγκινήσεις από ποικίλα “ακούσματα”.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Ζητήματα Ιστορίας και Μυθοπλασίας στη Νεότερη Ελληνική Πεζογραφία

Κωδικός μαθήματος: BNE 346

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12023

Διδάσκουσα: Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό θα εξεταστούν μυθιστορήματα και διηγήματα της νεότερης ελληνικής πεζογραφίας, με θέματα από την πρόσφατη ιστορία: Β' παγκόσμιος πόλεμος, κατοχή, εμφύλιος, κυπριακό. Οι συγγραφείς αυτών των κειμένων αναπλάθουν τα ιστορικά γεγονότα επιλέγοντας διαφορετικές μορφές αφήγησης. Πολλοί ακολουθούν παραδοσιακές μορφές του ρεαλισμού, που εμμένει στην ρεαλιστική αναπαράσταση των κοινωνικών συνθηκών και των ιστορικών γεγονότων του παρελθόντος, ενώ άλλοι υιοθετούν νεοτερικές μορφές αφήγησης—κατάργηση γραμμικού χρόνου, εσωτερικός μονόλογος, λογοτεχνία του «αυτόπτη μάρτυρα», μυθιστόρημα-ντοκουμέντο.

Αναλύοντας τα κείμενα θα προσπαθήσουμε να δείξουμε ότι η επιλογή της λογοτεχνικής μορφής συμβάλλει ποικιλοτρόπως στην ερμηνεία των ιστορικών γεγονότων. Μέσα από αυτήν την οπτική θα εξετάσουμε κείμενα των Γιώργου Θεοτοκά, Μ. Καραγάτση, Δημήτρη Χατζή, Στρατή Τσίρκα, Διδώς Σωτηρίου, Γιώργου Ιωάννου, Ανδρέα Φραγκιά, Άρη Αλεξάνδρου, Θανάση Βαλτινού, Ρέας Γαλανάκη, Κώστα Μόντη, Γιώργου Φιλίππου Πιερίδη, Μιλτιάδη Χατζόπουλου και άλλων συγγραφέων οι οποίοι εξέφρασαν τους προβληματισμούς τους για τα ιστορικά γεγονότα μέσα σε κείμενα μυθοπλασίας.

Τα κείμενα αυτά θα συζητηθούν στο θεωρητικό πλαίσιο που προσφέρουν τα βιβλία: Georg Lukacs, *The Historical Novel*, Τζίνα Πολίτη, *Δοκίμια για το Ιστορικό Μυθιστόρημα*, Barbara Foley, *Telling the truth: The Theory and practice of Documentary Fiction*, Amy J. Elias, *Sublime Desire: History and Post-1960 Fiction*, Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, *Ο Άλλος εν διωγμώ*, Βενετία Αποστολίδου, *Τραύμα και μνήμη*.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Ποίηση του Μοντερνισμού

Κωδικός μαθήματος: BNE 363

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12025

Διδάσκουσα: Σαμουήλ Αλεξάνδρα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα θα επιχειρηθεί ο προσδιορισμός των χαρακτηριστικών της μοντέρνας ποίησης με άξονες αφενός το καθαυτό μοντερνιστικό κίνημα διεθνώς και αφετέρου τις πρωτοπορίες (avant-gardes): φουτουρισμός (ιταλικός, ρωσικός), ντανταϊσμός, εικονισμός, βορτικισμός, κυβισμός, υπερρεαλισμός. Επίσης θα μελετηθούν τα "Μυθιστόρημα" και "Μπολιβάρ" του Γιώργου Σεφέρη και Νίκου Εγγονόπουλου αντίστοιχα καθώς και ορισμένα ποιήματα του Ανδρέα Εμπειρίκου.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Ξενοχάραγον Αφήγημαν Αγάπης

Κωδικός μαθήματος: BNE 420

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 12026

Διδάσκων: Παναγιώτης Αγαπητός

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Από την παλαιολόγια εποχή σώζονται πέντε εκτενέστερα αφηγηματικά κείμενα με περιεχόμενο ερωτικό σε δημώδη γλώσσα και πολιτικό στίχο. Υπόθεσή τους είναι η ιστορία ενός ζεύγους εραστών οι οποίοι συναντιούνται, χάνονται και ξανασμίγουν σε μακρινές χώρες κάτω από αντίξοες συνθήκες. Μάγισσες καί δράκοι, κονταρομαχίες καί τρυφερές ερωτικές σκηνές συνθέτουν το σκηνικό τους. Παράλληλα, σώζονται καί τρία «αρχαιόθεμα» αφηγηματικά κείμενα όπου το ερωτικό μέρος της ιστορίας αποτελεί κεντρικό συστατικό της πλοκής αλλά με διαφορετική αφηγηματική οργάνωση, ενώ είναι έντονη η παρουσία του πολέμου. Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξέταση των δύο αυτών ομάδων ως λογοτεχνικών έργων στο οικείο πολιτισμικό τους περιβάλλον. Ως βασικά κείμενα θα χρησιμοποιηθούν η *Αφήγησις Λιβίστρου και Ροδάμνης* (μέσα 13ου αι.) για την πρώτη ομάδα και η *Διήγησις του Αχιλλέως* (μέσα 14ου αι.) για τη δεύτερη. Τα συγκεκριμένα έργα παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες που προσφέρονται για ποικίλες ερμηνευτικές προσεγγίσεις: διασώζονται σε διαφορετικές διασκευές, πράγμα που επιτρέπει τη μελέτη της πρόσληψής τους· αντανακλούν διαφορετικά ιστορικά, κοινωνικά και ιδεολογικά συμφραζόμενα· συνδιαλέγονται σε πολλαπλά επίπεδα με τις αφηγηματικές παραδόσεις του Βυζαντίου των Κομνηνών, της μεσαιωνικής γαλλικής Δύσης και της αραβοπερσικής Ανατολής· προβάλλουν ιδιαίτερες μορφές του ερωτισμού στη μεσαιωνική λογοτεχνία· πειραματίζονται με τη γλώσσα και το μέτρο.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Νεοελληνική Γραμματεία

Κωδικός μαθήματος: BNE 435

Π.Μ.: 8

ΜΑΜ: 11214

Διδάσκων: Παντελής Βουτουρής

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των τελειοφοίτων του Τμήματος με τα βασικότερα κείμενα της νεοελληνικής γραμματείας από τις απαρχές της μέχρι σήμερα. Η εξέταση του μαθήματος, στην οποία γίνεται και έλεγχος γραμματολογικών γνώσεων, περιλαμβάνει όλα τα κείμενα του καταλόγου που ακολουθεί:

1. Το δημοτικό τραγούδι: παραλογές, έκδ. Ιωάννου (Εστία Ν.Ε.Β.)
2. Βασίλειος Διγενής Ακρίτης (παραλλαγή Escorial), έκδ. Αλεξίου (Εστία Ν.Ε.Β.)
3. Λεόντιος Μαχαιράς, Χρονικόν Κύπρου, (έκδ. Dawkins)
4. Μπεργαδής, Απόκοπος, (έκδ. Παναγιωτάκη ή Αλεξίου ή Vejleskov)
5. Ρίμες αγάπης, έκδ. Σιαπκαρά-Πιτσιλλίδου
6. Γ. Χορτάσης, Ερωφίλη, έκδ. Αλεξίου (Στιγμή)
7. Β. Κορνάρος, Ερωτόκριτος, έκδ. Αλεξίου (Εστία Ν.Ε.Β.)
8. Ι. Καρατζάς ο Κύπριος / Α. Ψαλίδας, Έρωτος Αποτελέσματα
9. Αδ. Κοραής, Παπατρέχας (Εστία Ν.Ε.Β.)
10. Χριστόπουλος, Λυρικά, έκδ. Τσαντσάνογλου (Εστία Ν.Ε.Β.)
11. Α. Κάλβος, Ωδαι, έκδ. Δάλλα (Ωκεανίδα)
12. Δ. Σολωμός, Ποιήματα, Διάλογος, Γυναίκα της Ζάκυθος (έκδ. Λ. Πολίτη)
13. Γ. Μαρκοράς, Ο όρκος (Ίδρυμα Ουράνη ή έκδ. Μαστροδημήτρη)
14. Α. Βαλαωρίτης, Ο Φωτεινός, έκδ. Σαββίδη (Ερμής)
15. Δ. Βυζάντιος, Βαβυλωνία, έκδ. Ευαγγελάτου (Ερμής)
16. Α. Ρ. Ραγκαβής, Ο αυθέντης του Μορέως (Ίδρυμα Ουράνη)
17. Εμμ. Ροΐδης, Η Πάπισσα Ιωάννα (Ερμής)
18. Δ. Βικέλας, Λουκής Λάρας, (Εστία Ν.Ε.Β.)
19. Γ. Μ. Βιζυηνός, Διηγήματα (Εστία Ν.Ε.Β. ή Ίδρ. Ουράνη)
20. Α. Καρκαβίτσας, Ο Ζητιάνος, έκδ. Μαστροδημήτρη (Καρδαμίτσα)
21. Αλ. Παπαδιαμάντης, Η φόνισσα (Δόμος)
22. Κ. Παλαμάς, Ο δωδεκάλογος του γύφτου (Ίδρ. Παλαμά – Γκοβόστης / Μπίρης)
23. Κ. Π. Καβάφης, Ποιήματα, «αναγνωρισμένα» (Ίκαρος)
24. Β. Μιχαηλίδης, Ποιήματα (έκδ. 1911)
25. Ά. Σικελιανός, Λυρικός Βίος, τόμος Δ', (Ίκαρος)

26. Κ. Βάρναλης, Σκλάβοι πολιορκημένοι , έκδ. Δάλλα (Κέδρος)
27. Κ. Γ. Καρυωτάκης, Ποιήματα και πεζά (Εστία Ν.Ε.Β.)
28. Δ. Βουτυράς, Ο Λαγκάς, Οι αλανιάρηδες (=Άπαντα, Δίφρος, τ. 1)
29. Κ. Θεοτόκης, Η ζωή και ο θάνατος του Καραβέλα (Νεφέλη, ΑΣΕ)
30. Σ. Δούκας, Ιστορία ενός αιχμαλώτου (Κέδρος)
31. Γ. Σεφέρης, Ποιήματα (Ίκαρος)
32. Γ. Ρίτσος, Τέταρτη Διάσταση (Κέδρος)
33. Κ. Μόντης, Γράμμα στη Μητέρα (1965) / Δεύτερο γράμμα στη Μητέρα (1972) / Τρίτο γράμμα στη Μητέρα (1980), από τα Άπαντα (Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη)
34. Ν. Εγγονόπουλος, Ποιήματα (Ίκαρος)
35. Α. Εμπειρικός, Οκτάνα (Ίκαρος)
36. Ο. Ελύτης, Ποίηση (Ίκαρος)
37. Γ. Σκαρίμπας, Μαριάμπας (Νεφέλη)
38. Γ. Θεοτοκάς, Λεωνής (Εστία)
39. Ν. Καζαντζάκης, Καπετάν Μιχάλης (έκδ. Ελένης Καζαντζάκη)
40. Μ. Καραγάτσης, Η μεγάλη χίμαιρα (Εστία)
41. Ν. Γ. Πεντζίκης, Ο πεθαμένος και η ανάσταση (Άγρα)
42. Μαν. Αναγνωστάκης, Ποιήματα (Νεφέλη)
43. Τ. Σινόπουλος, Νεκρόδειπνος (Ερμής)
44. Μ. Σαχτούρης, Ποιήματα (Κέδρος)
45. Γ. Παυλόπουλος, Τα αντικλείδια (Στιγμή)
46. Ντ. Χριστιανόπουλος, Ποιήματα (Διαγώνιος)
47. Στρ. Τσίρκας, Ακυβέρνητες πολιτείες (Κέδρος)
48. Δ. Χατζής, Το τέλος της μικρής μας πόλης (Το Ροδακινό)
49. Ν. Καχτίσης, Ο εξώστης (Στιγμή)
50. Ε. Χ. Γονατάς, Ο φιλόξενος καρδινάλιος (στιγμή)
51. Ι. Καμπανέλλης, Οδυσσέα, γύρισε σπίτι, Θέατρο τ. 2 (Κέδρος)
52. Κ. Ταχτσής, Το τρίτο στεφάνι, (Εξάντας)
53. Γ. Ιωάννου, Σαρκοφάγος (Κέδρος)
54. Α. Φραγκιάς, Ο λοιμός (Κέδρος)
55. Ά. Αλεξάνδρου, Το Κιβώτιο (Κέδρος)
56. Μ. Δούκα, Η αρχαία σκουριά (Κέδρος)
57. Θ. Βαλτινός, Η κάθοδος των εννιά (Κέδρος)
58. Λ. Αναγνωστάκη, Η πόλη (Κέδρος)
59. Μ. Γκανάς, Παραλογή (Καστανιώτης)
60. Κ. Χαραλαμπίδης, Αμμόχωστος βασιλεύουσα (Ερμής)
61. Λ. Πούλιος, Ποιήματα, επιλογή 1969-1978 (Κέδρος)
62. Ρ. Γαλανάκη, Ο βίος του Ισμαήλ Φερικ πασά (Άγρα)
63. Δ. Νόλλας, Φωτεινή μαγική (Καστανιώτης)

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Τα λογοτεχνικά Περιοδικά του 19^{ου} αιώνα.

Κωδικός μαθήματος: BNE 436

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 12027

Διδάσκουσα: Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα λογοτεχνικά περιοδικά διαδραματίζουν πρωτεύοντα ρόλο στα πολιτιστικά δρώμενα και στη διαμόρφωση των λογοτεχνικών εξελίξεων. Η συμβολή τους στην πνευματική ζωή υπήρξε καθοριστική κατά τον 19ο αιώνα στην Ελλάδα, διότι σε αυτά πρωτοεμφανίστηκαν οι συγγραφείς που έθεσαν τις βάσεις της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Επίσης, μέσα από αυτά εισήχθησαν τα κυρίαρχα ρεύματα και κινήματα στην ποίηση και την πεζογραφία, ενώ η ποικίλη ύλη που δημοσίευσαν συνέτεινε επίσης στη πνευματική διαμόρφωση του αναγνωστικού κοινού. Όπως έχει επισημάνει ο Χ. Καράογλου, ομότιμος καθηγητής του Α.Π.Θ., που ασχολήθηκε συστηματικά με τα περιδικά Λόγου και Τέχνης, «Η αναδίφηση στα παλαιά περιοδικά, πέρα από οποιοδήποτε κίνητρο ή σκοπό, αποτελεί ένα συναρπαστικό και γοητευτικό ταξίδι, καθώς η ιστορία από παρελθόν γίνεται παρόν».

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου έχει εξασφαλίσει 86 σειρές ελληνικών λογοτεχνικών περιοδικών από τον 19ο αιώνα και το πρώτο μισό του 20ού (1831-1943), ψηφιοποιημένων από το Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο (Ε.Λ.Ι.Α.).

Στο προπτυχιακό σεμινάριο θα ασχοληθούμε με τα μεθοδολογικά εργαλεία που συμβάλλουν στη διερεύνηση των περιοδικών και θα επιχειρήσουμε την κριτική παρουσίαση των κυριότερων από αυτά. Θα διερευνήσουμε τους παράγοντες που οδήγησαν στη δημιουργία τους, θα εξετάσουμε τους κύριους συντελεστές τους και θα επιχειρήσουμε την αξιολόγηση της ύλης τους, μέσα σε μια προσπάθεια να αξιοποιηθεί το ανεκτίμητο υλικό που προσφέρουν στον νέο ερευνητή.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Λογοτεχνία και Πολιτισμικές Σπουδές

Κωδικός μαθήματος: BNE 437

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 12028

Διδάσκουσα: Βασιλική Δημουλά

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επιχειρεί την εισαγωγή στις έννοιες, τη μεθοδολογία και τις ερμηνευτικές στρατηγικές των πολιτισμικών σπουδών. Εξετάζεται η μεταβαλλόμενη σημασία της έννοιας της 'κουλτούρας' στα πλαίσια της ιστορίας των πολιτισμικών σπουδών (Elias, Williams, Eagleton). Στη συνέχεια τονίζεται η σημασία βασικών σταθμών που επηρέασαν τη διαμόρφωση του ερευνητικού αυτού πεδίου. Ενδεικτικά: η σχολή της Φρανκφούρτης και η «πολιτισμική βιομηχανία» (Adorno, Horkheimer, Benjamin)· η συμβολή του Foucault γύρω από τις θεμελιώδεις έννοιες του λόγου ως παράγοντα εξουσιαστικού ελέγχου επί του εαυτού, της «γενεαλογίας», των πολιτισμικών ασυνεχειών/ρήξεων, των «καθεστώτων αλήθειας»· το έργο του Bourdieu και οι έννοιες του «πεδίου», της θεωρίας της πράξης, της «διάκρισης». Τέλος, ένα σημαντικό μέρος του μαθήματος αφιερώνεται στο σύγχρονο ενδιαφέρον των πολιτισμικών σπουδών για ζητήματα όπως η αναπαράσταση του γένους στα ΜΜΕ (φεμινιστική και μετα-φεμινιστική οπτική) και η αμφισβήτηση κάθε καθεστώτος του κανονικού μέσα από το ανανεωμένο ενδιαφέρον για το φύλο και τη σεξουαλικότητα στο χώρο των queer studies και υπό την επίδραση του Foucault και της ψυχανάλυσης. Ζητούμενο του μαθήματος είναι η αξιοποίηση από τους φοιτητές των θεωρητικών εργαλείων των πολιτισμικών σπουδών για την ανάγνωση επιλεγμένων πολιτισμικών προϊόντων εντός και εκτός του χώρου της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Μεταβυζαντινή Ρητορική

Κωδικός μαθήματος: BNE 438

Π.Μ.: 9

ΜΑΜ: 12029

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Κασίνης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α΄: Όροι και ορισμοί. Το σχήμα και ο χαρακτήρας της μεταβυζαντινής περιόδου. Η φυσιογνωμία και η ειδολογία της περιόδου. Τα σημαντικότερα είδη (Ρητορική, Επιστολογραφία, Αγιολογία). Η μεταβυζαντινή ρητορική: Κλασική ρητορική και ομιλητική παράδοση. Διασταυρώσεις της ελληνικής και της δυτικής ρητορικής. Ρήτορες και κείμενα της περιόδου. Θεωρία και πράξη (Ραρτοῦρος, Πηγάς, Κορυνδαλλεύς, Σκοῦφος).

Β΄: Ηλίας Μηνιάτης: «ο κράτιστος ίσως των όσων η φωνή αντήχησεν εν τη Ανατολή από των του Φωτίου χρόνων». Περίγραμμα της εποχής, του βίου και του έργου του Μηνιάτη. Η διδαχή και ο φωτισμός του γένους. (Η πρό και μετά τον Μηνιάτη εκκλησιαστική ρητορική.) Εισαγωγή στην Ρητορική τέχνη: *Εύρεσις - Τάξις-Λέξις - Υπόκρισις*. Η ρητορική των *Διδαχών*. Τα μόρια του λόγου και τα έργα τους. Το επιχείρημα. Οι μηχανισμοί της αναλογίας και της αντίθεσης.

Γ΄: Σεμιναριακή επεξεργασία των μορίων (in vitro) και ανάλυση κειμένων (in vivo).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κασίνης Κ. Γ., *Η Ρητορική των Διδαχών του Μηνιάτη. Α΄: Η Αντίθεση*, Αθήνα, ΣΩΒ, 1999.

Κούρκουλας Κωνστ, Κ., *Η θεωρία του κηρύγματος κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας*. Αθήνα 1957.

Κούκουρα Δήμ. Α., *Η Ρητορική και η εκκλησιαστική Ρητορική*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Π. Πουρνάρα, 2003.

Τατάκης Βασ., *Σκούφος, Μηνιάτης, Βούλγαρης, Θεοτόκης*, Αθήνα, Βασική Βιβλιοθήκη, αρ. 40 χ.χ.

Συνταγμάτιον (φάκελος κειμένων). Επιλογή διδαχών και λόγων του Μηνιάτη (Κ. Γ. Κασίνης).

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Θρησκευτική Ποίηση & Υμνογραφία

Κωδικός μαθήματος: BNE 524

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 12030

Διδάσκουσα: Γιαννούλη Αντωνία

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο εστιάζεται στη μελέτη της ιστορίας και του ρόλου της θρησκευτικής και εκκλησιαστικής ποίησης στην πνευματική ζωή του Βυζαντίου. Μελετάται η μορφή και το περιεχόμενο αντιπροσωπευτικών θρησκευτικών και εκκλησιαστικών ύμνων από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες έως το τέλος της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Ειδικότερα, διερευνούνται οι συνθήκες και οι λόγοι που οδήγησαν στη γένεση, εξέλιξη και παρακμή συγκεκριμένων ειδών της βυζαντινής υμνογραφίας. Παράλληλα μελετάται το υμνογραφικό έργο, οι καινοτόμες επιλογές και οι ιδιαιτερότητες των σημαντικότερων υμνογράφων και μελωδών.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Όψεις του Ανδρικού και του Γυναικείου Κόσμου

Κωδικός μαθήματος: BNE 535

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 12031

Διδάσκουσα: Κωνσταντίνου Σταυρούλα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τι σήμαινε να είναι κανείς άνδρας και τι γυναίκα στη βυζαντινή κοινωνία; Ποια ήταν τα ανδρικά και ποια τα γυναικεία ιδεώδη του βυζαντινού κόσμου; Πώς μεταβάλλονταν αυτά ανάλογα με τις εποχές και τις κοινωνικές τάξεις; Πώς εκφράζεται ο ανδρικός και πώς ο γυναικείος κόσμος στη βυζαντινή λογοτεχνία; Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που τίθενται στο πλαίσιο του σεμιναρίου αυτού και τα οποία εξετάζονται μέσα από ποικίλα κείμενα διαφορετικών ειδών και εποχών.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Το μοτίβο των Τριών ή Τριαδική Αρμονία στη Λογοτεχνία

Κωδικός μαθήματος: BNE 642

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 12036

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Σαμουήλ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η εξέταση ενός ευρέος φάσματος νεοελληνικών - αλλά και ευρωπαϊκών- ποιημάτων από το δημοτικό τραγούδι ως σήμερα που δομούνται με βάση τον αριθμό, και συγκεκριμένα τον αριθμό 3. Για τον σκοπό αυτό θα μελετηθεί καταρχάς η αριθμολογική παράδοση –η συμβολική δηλαδή αντιμετώπιση των αριθμών, που σχετίζεται με έννοιες όπως η αρμονική Ψυχή του κόσμου, η μαθηματική τάξη του σύμπαντος ή η πεποίθηση ότι ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο *more geometrico*- που ξεκινά από τον Πυθαγόρα και τον Πλάτωνα και φτάνει ως τις μέρες μας.

Αυτή η αντίληψη όμως ότι δηλαδή η δημιουργία του σύμπαντος προϋπέθετε αριθμητικές δομές προσφερόταν για μια αναλογική αναπαραγωγή του θεϊκού κόσμου στον κόσμο του έργου τέχνης, στην προσπάθεια δηλαδή του καλλιτέχνη να παραγάγει έναν συμμετρικό μικρόκοσμο που θα έπρεπε να είναι ανάλογος με το αρμονικό σύμπαν. Για να το διατυπώσουμε διαφορετικά: Εάν το έργο του ποιητή είναι να μιμηθεί τον κόσμο, κι αν ο κόσμος ορίζεται ως μια υπάρχουσα, αρμονική τάξη πραγμάτων, η οποία πιστεύεται ότι έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με ένα αριθμητικό σχέδιο, τότε η μίμηση του κόσμου τελείται αναπαράγοντας αυτό το σχέδιο στη δομή του λογοτεχνικού έργου. Ακόμη περισσότερο: αν υπάρχει ομοιότητα ανάμεσα στη δημιουργία του κόσμου και την ποιητική δημιουργία, τότε μπορούμε να αντιληφθούμε γιατί ο αριθμός, και ιδιαίτερα ο αριθμός της υπέρβασης των αντιθέτων και της αρμονικής τους ενότητας, το 3, υπήρξε η βάση για τη δόμηση πολλών ποιητικών έργων.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Οι Έλληνες Λογοτέχνες ως Μεταφραστές

Κωδικός μαθήματος: BNE 643

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 12037

Διδάσκουσα: Αμπατζοπούλου Φραγκίσκη

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι σημαντικότεροι νεοέλληνες πεζογράφοι και ποιητές ασχολήθηκαν δημιουργικά με τη λογοτεχνική μετάφραση. Ο Εμμανουήλ Ροΐδης, ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο Κωστής Παλαμάς, ο Τέλλος Άγρας, ο Καίσαρ Εμμανουήλ, ο Γιώργος Σεφέρης, ο Οδυσσέας Ελύτης, ο Νίκος Γκάτσος, ο Άρης Αλεξάνδρου έδωσαν αξιόλογο μεταφραστικό έργο. Πολλοί από αυτούς ασχολήθηκαν τόσο με την πρακτική όσο και με την θεωρία της μετάφρασης. Οι πρόλογοι των μεταφράσεων του Κωστή Παλαμά στο βιβλίο του *Ξανατονισμένη μουσική*, του Γιώργου Σεφέρη στις *Αντιγραφές* και του Οδυσσέα Ελύτη στη *Δεύτερη Γραφή*, αποτελούν σημαντικά κείμενα για τον ερευνητή της λογοτεχνικής μετάφρασης στην Ελλάδα.

Στο μεταπτυχιακό σεμινάριο θα εξεταστεί διεξοδικά το μεταφραστικό έργο των λογοτεχνών μας, με έμφαση σε ζητήματα μεταφρασιολογίας και μέσα στο πλαίσιο που προσφέρουν οι βασικοί θεωρητικοί της μετάφρασης, Walter Benjamin, George Steiner, Susan Bassnett, Antoine Berman, Umberto Eco.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Μάρξ, Φρόνιτ, Νίτσε & το έργο του Ν. Καζαντζάκη

Κωδικός μαθήματος: BNE 644

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 12038

Διδάσκων: Μαρίνος Πουργούρης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του σεμιναρίου είναι ο εντοπισμός και η εξέταση της επιρροής που είχαν οι θεωρίες των Καρλ Μαρξ, Σίγκμουντ Φρόνιτ και Φρίντριχ Νίτσε στη διαμόρφωση τόσο της κοσμοθεωρίας όσο και του λογοτεχνικού έργου του Νίκου Καζαντζάκη. Το μάθημα χωρίζεται σε δύο ενότητες. Η πρώτη ασχολείται με την αποσαφήνιση των βασικών (φιλοσοφικών, ψυχαναλυτικών, πολιτικών) θεωριών των Μαρξ, Φρόνιτ και Νίτσε και την επιρροή που άσκησαν στη διαμόρφωση της κοσμοθεωρίας του Καζαντζάκη, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τα έργα *Ασκητική* και *Ο Φρειδερίκος Νίτσε εν τη φιλοσοφία του δικαίου και της πολιτείας*. Η δεύτερη ενότητα θα συγκεντρωθεί αποκλειστικά στον τρόπο με τον οποίο οι έννοιες αυτές διαμορφώνονται μέσα από το λογοτεχνικό έργο του Καζαντζάκη. Σημαντικά έργα που θα μας απασχολήσουν στην ενότητα αυτή είναι: *Αναφορά στον Γκρέκο*, *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*, *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται* και *Ο τελευταίος πειρασμός*.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Νατουραλισμός

Κωδικός μαθήματος: BNE 670

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 12039

Διδάσκων: Παντελής Βουτουρής

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο των σεμιναρίων θα μελετηθούν αφενός θεωρητικά κείμενα των νατουραλιστών και αφετέρου η κριτική πρόσληψη στην Ελλάδα της νατουραλιστικής θεωρίας. Παράλληλα θα εξεταστούν συγκεκριμένα αφηγηματικά κείμενα (από το 1880 και εξής) τα οποία άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται με τον νατουραλισμό.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Δεύτερη Οδύσσεια

Κωδικός μαθήματος: BNE 671

Π.Μ.: 10

ΜΑΜ: 12363

Διδάσκουσα: Μιχάλης Πιερής

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ανίχνευση και περιγραφή της τυπολογίας που προκύπτει από τη μελέτη του αντιθετικού ζεύγους «επιστροφή / περιπλάνηση» στην ευρωπαϊκή και νεοελληνική ποίηση. Πρόκειται για την αναβίωση και τις μεταμορφώσεις ενός αρχαιοελληνικού μύθου, αυτού της «Δεύτερης Οδύσσειας», δηλαδή της δεύτερης φυγής ενός ήρωα από την πατρίδα του, ύστερα από τον νόστο· καθώς και της απόφασης κατά τη διάρκεια του ταξιδιού για αλλαγή στόχου και απόρριψη της επιστροφής στη γενέθλια γη.

Στα εισαγωγικά μαθήματα θα σχολιαστούν τα κείμενα τα οποία μπορούν να θεωρηθούν ως αρχέτυπα (Όμηρος, Ντάντε, Τένυsson), και θα παρουσιαστεί η μεθοδολογία εξέτασης του θέματος. Τα μέλη του σεμιναρίου θα κληθούν να μελετήσουν το θέμα κυρίως στο έργο σημαντικών εκπροσώπων της νεοελληνικής ποίησης (Σολωμός, Βαλαωρίτης, Παλαμάς, Καβάφης, Καζαντζάκης, Σικελιανός, Καρυωτάκης, Σεφέρης, Εμπειρικός, Ρίτσος, Ελύτης, Μόντης, Σινόπουλος, κ.ά), χωρίς να αποκλείονται από την εξέταση (εφόσον υπάρξει ενδιαφέρον) και κείμενα από το χώρο της πεζογραφίας και του θεάτρου (π.χ. Ξεφλούδας, Καμπανέλλης, κ.ά.).

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Η Ευρώπη των Γλωσσών

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 075

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11734

Διδάσκουσα: Μαριλένα Καριολαίμου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα προσφέρει στους φοιτητές μια νέα οπτική προσέγγισης του ευρωπαϊκού χώρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβάλλοντας τη γλωσσική ποικιλότητα ως ένα από τα κατεξοχήν χαρακτηριστικά της Ευρώπης. Η γλωσσική ιστορία και η γλωσσική φυσιογνωμία της Ευρώπης θα συνδεθούν με ιστορικά, πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα που όριζαν ανέκαθεν την άνοδο και την πτώση των γλωσσών. Ανάμεσα σε άλλα, γίνεται αναφορά στη μονογλωσσία και τη σχέση της με το κράτος-έθνος, στις γλωσσικές επιπτώσεις της μετανάστευσης, στις διάφορες κατηγορίες γλωσσών, στα γλωσσικά δικαιώματα. Τέλος, διερευνώνται οι συνιστώσες που επηρεάζουν το μέλλον των ευρωπαϊκών γλωσσών, οι προτεραιότητες που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της διαχείρισης της γλωσσοποικιλότητας και πώς αυτές συνδέονται με την ευρύτερη πολιτική για δημιουργία ενός ενιαίου αλλά όχι ομοιόμορφου ευρωπαϊκού χώρου όπου να διαφυλάσσονται η αρχή της ελεύθερης διακίνησης και ταυτόχρονα μια ενιαία ευρωπαϊκή ταυτότητα της οποίας η γλωσσική ποικιλότητα να αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη Νεοελληνική Γλώσσα

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 093

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11735

Διδάσκων: Σπύρος Αρμοστή

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα παρουσιάζονται βασικές έννοιες και αρχές της νεότερης γλωσσολογίας. Εξετάζονται οι διακρίσεις συγχρονίας-διαχρονίας, περιγραφής-ρύθμισης, γλώσσας-ομιλίας. Εξηγείται η μελέτη της γλώσσας ως συστήματος, συζητείται η αναζήτηση καθολικών γλωσσικών χαρακτηριστικών και επιχειρείται ο προσδιορισμός εννοιών όπως «γνώση της γλώσσας», «γλωσσική ικανότητα», «γλωσσική σύμβαση», «επικοινωνία» κ.ά. Στο μάθημα αυτό εξετάζονται οι βασικοί κλάδοι της γλωσσολογίας, φωνητική/φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη και σημασιολογία, με ειδική έμφαση στην περιγραφή της ελληνική γλώσσας.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Αρχές Γλωσσολογίας

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 110

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12040

Διδάσκουσα: Κατσογιάννου Μαριάννα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινά ελέγχοντας εδραιωμένες αντιλήψεις, που αποδεικνύονται μύθοι, για την (Ελληνική) γλώσσα. Στη βάση αυτή συζητούνται μια σειρά από θέματα, όπως η γλωσσική αλλαγή, η σχέση αρχαίας και νεότερης ελληνικής γλώσσας, τα γλωσσικά λάθη, και παρουσιάζονται αξιώματα της Σύγχρονης Γλωσσολογίας, όπως η ισότητα των γλωσσών, η προτεραιότητα του προφορικού λόγου και η γλωσσική σύμβαση. Στη συνέχεια εισάγονται βασικές διακρίσεις της νεότερης γλωσσολογίας, όπως η διάκριση συγχρονίας-διαχρονίας, περιγραφής-ρύθμισης, γλώσσας-ομιλίας. Εξετάζεται αν υπάρχουν καθολικά γλωσσικά χαρακτηριστικά και τι αποτελεί γνώση της γλώσσας.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-12 / ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ εξάμηνο 2011-2012

Τίτλος μαθήματος: Θεωρητική Γλωσσολογία

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 150

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 11738

Διδάσκουσα: Μαριλένα Καρυολαίμου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινά ελέγχοντας εδραιωμένες αντιλήψεις, που αποδεικνύονται μύθοι, για την (Ελληνική) γλώσσα. Στη βάση αυτή συζητούνται μια σειρά από θέματα, όπως η γλωσσική αλλαγή, η σχέση αρχαίας και νεότερης ελληνικής γλώσσας, τα γλωσσικά λάθη, και παρουσιάζονται αξιώματα της Σύγχρονης Γλωσσολογίας, όπως η ισότητα των γλωσσών, η προτεραιότητα του προφορικού λόγου και η γλωσσική σύμβαση. Στη συνέχεια εισάγονται βασικές διακρίσεις της νεότερης γλωσσολογίας, όπως η διάκριση συγχρονίας-διαχρονίας, περιγραφής-ρύθμισης, γλώσσας-ομιλίας. Εξετάζεται αν υπάρχουν καθολικά γλωσσικά χαρακτηριστικά και τι αποτελεί γνώση της γλώσσας. Με έμφαση στην περιγραφή και ερμηνεία του γλωσσικού υλικού, παρουσιάζονται οι τέσσερις κλάδοι της Θεωρητικής Γλωσσολογίας: Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη και Σημασιολογία.

Τίτλος μαθήματος: Φωνολογία

Κωδικός μαθήματος: ΓΕΠ 220

Π.Μ.: 5

ΜΑΜ: 12041

Διδάσκουσα: Σπύρος Αρμოსτή

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο της Φωνολογίας είναι η εξέταση των συστηματικών σχέσεων των φθόγγων συγκεκριμένων γλωσσών.

Σε γενικές γραμμές, θέματα που θα αναπτυχθούν είναι:

1. Διαχωρισμός φωνητικής και φωνολογίας. Συστηματικές σχέσεις των φθόγγων σαν φωνήματα, αλλόφωνα και ελεύθερες παραλλαγές.
2. Η Φωνολογία στο πλαίσιο της θεωρίας της Γενετικής γραμματικής. Σημασία των φωνητικών και μορφολογικών παραλλαγών.
3. Φωνολογικές διαδικασίες. Φυσικές τάξεις. Φυσικότητα και ιεραρχίες των φωνολογικών διαδικασιών.
4. Αντιπροσώπευση των τεμαχίων στο Λεξικό. Διακριτικά χαρακτηριστικά τεμαχιακά και υπερτεμαχιακά. Υποχαρακτηρισμός.
5. Σχέσεις εφαρμογής των φωνολογικών νόμων.
6. Φωνολογία και Μορφολογία. Νόμοι μορφοφωνηματικοί.